

L'Esquella de la Torratxa

Any XLI :: Núm. 2103

15 cèntims—Atrassats 30

Barcelona, 2 de Maig de 1919

L'ESTRENA DEL BARRET

—Palla nova!

Si teniu el cabell malalt gasteu

CAPILAR AMERICANO

Exit grandios contra la CAIGUDA DEL CABELL
Activa ràpidament la SORTIDA I CREIXEMENT
IMPEDINT INSTANTÀNIAMENT LA CAIGUDA.

Preu: 6'50
pessetes estolx

Se ven a totes les Perfumeries i Droguerries
DIPÒSIT GENERAL:
J. ICART, Claris, núm. 10.—BARCELONA

GRANS MAGATZEMS

DAMIANS

IMMENSE EXPOSICIÓ DE
BARRETS DE PALLA

A PREUS INCREIBLES

ARTICLES PER A PRIMERA COMUNIÓ

Confeccions i barrets per a Senyores i nens,
Bruses, Boas, Roba blanca, Ombrel·les,
Bastons, Vanos, Guants, Camiseria, Gèneres
de punt, Calçats, etc., etc.

ARTICLES PER A VIATGE
MOBLES DE TOTES MENES

Rebaixa de preus en Cristalleria, Pisa
i Bateria de cuina

MOLT AVIAT SORTIRÀ

Número extraordinari

DE

L'Esquella de la Torratxa

Dedicat a la història
del «Teatre Tivolí»

Retrats, Documents, Vistes, Al·legories,
Etc., Etc.

El mejor disolvente de los uratos
Acopia de las vias urinarias
Oálitos nefríticos
Reuma articular
Nefritis
Rifus
Gota

UROMETINA
L'AMBIOTTE HERMANOS
Seminas Urotropina - Hexamelleno tetramina - Formina

PÍDASE
folleto expli-
cativo. Muestras
a los señores médicos
Agte gen.: S. NAVARRO
Rambla del Centro, 8 y 10-Barcelona

Bloks Notes

a **DEU** cèntims

BAZAR UNIÓN Unió, n.º 3

BARCELONA

CAÇADORS!

Les millors espadenyes
més ben construï-
des, sòlides i cò-
modes, per a caça,
camp i tennis, són les que fabrica la casa

BORNAS Hospital, 24, ent.º
BARCELONA

Vendes al engròs i a la menuda-Expedicions a provincies

Tintes bones qualitats

UNIÓ, NUM. 3

Bazar DE LA **Unión**

Utills per a escriptori

BARCELONA

CRONICA

Forasters de primavera

HEIA un mes que no arribaven forasters a Barcelona. Els nuvis de València i de Saragossa emprenien el camí de Madrid; s'abstenien els comerciants de viatges temeraris, i fins els rurals no baixaven a Barcelona esperant que Barcelona estigués més tranquil·la. Però d'ençà de la Pasqua, han tornat els forasters, darrera de les orenetes.

—Però si a Barcelona no passa res. Si no hi ha grippe, ni escassetat, ni vagues...

Aleshores comencen les excursions urbanes. Tots en aquests dies conduim nostra petita caravana, portant sobre el berret un ideal i honorari casc de guàrdia urbà, de guàrdia *cicerone*. I aquesta feina, en apariència enutjosa, esdevé de mica en mica deliciosament curiosa i pintorescament patriòtica. Perquè al mateix temps que descobrim la ciutat als hostes, ens la descobrim a nosaltres mateixos. Sthendal desitjava oblidar dugues coses: el *Quixot* i les *Mil i una nits*, per a tenir al rellegir-les una nova fruïció. Les delícies de Barcelona les tenim sempre una mica oblidades, i al reveure-les, sentim com un goig inesperat. I després la constant ponderació de tot lo nostre. l'admiració del foraster, l'exhibició graduada de la ciutat durant els dies de la visita, començant el primer dia per les rambles i acabant pel Tibidabo, que vé a ésser el «latiguillo» de les vistes de Barcelona.

—Ja és gran ja, Barcelona—acaben per dir-nos.

—Com el mar de l'aragonès. Molta aigua, molta, i a més la que no's veia. Sabeu quants habitants té Barcelona? Un mil·lió cent mil.

Els forasters somriuen incrèduls. Quatre vegades més que València? Oh, no, no és possible. I insistim.

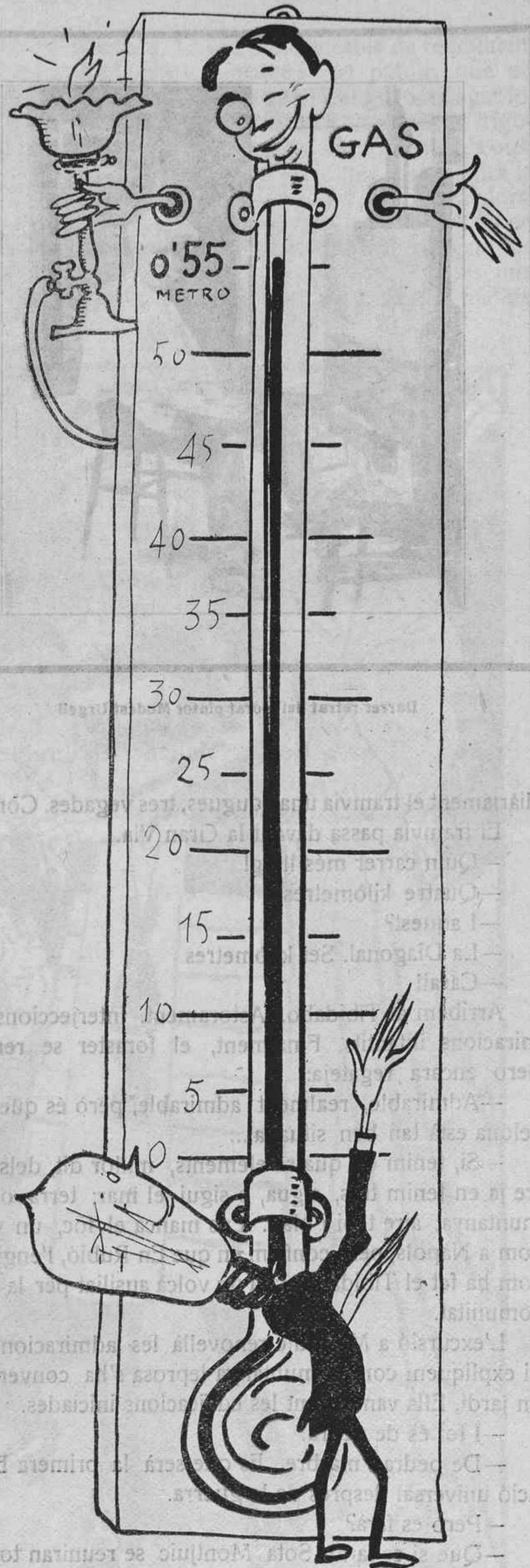
—Sabeu quants bitllets de tramvia se despatxen diàriament?

Van dient milers, no gaires, quaranta, cinquanta mil.

—Setcents mil.

—Homel...

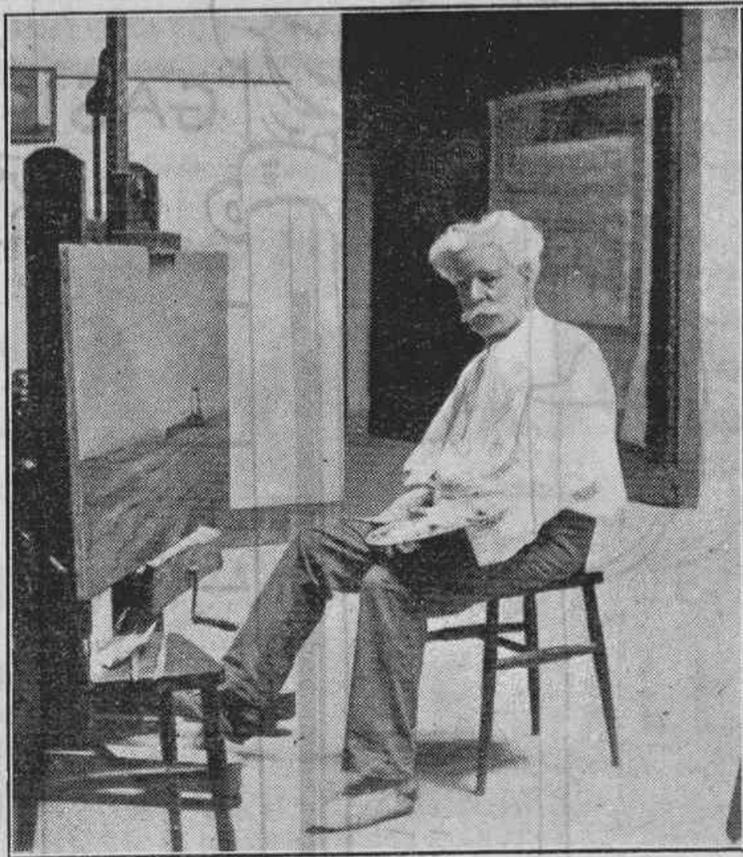
—Setcents mil. An aquest tramvia—linia de la Bonanova—hi caben cinquanta passatgers. Pensi els viatges que fa durant el dia i la nit, els viatgers que agafen trajectes curts, i el número de tramvies. Tot barceloní pren

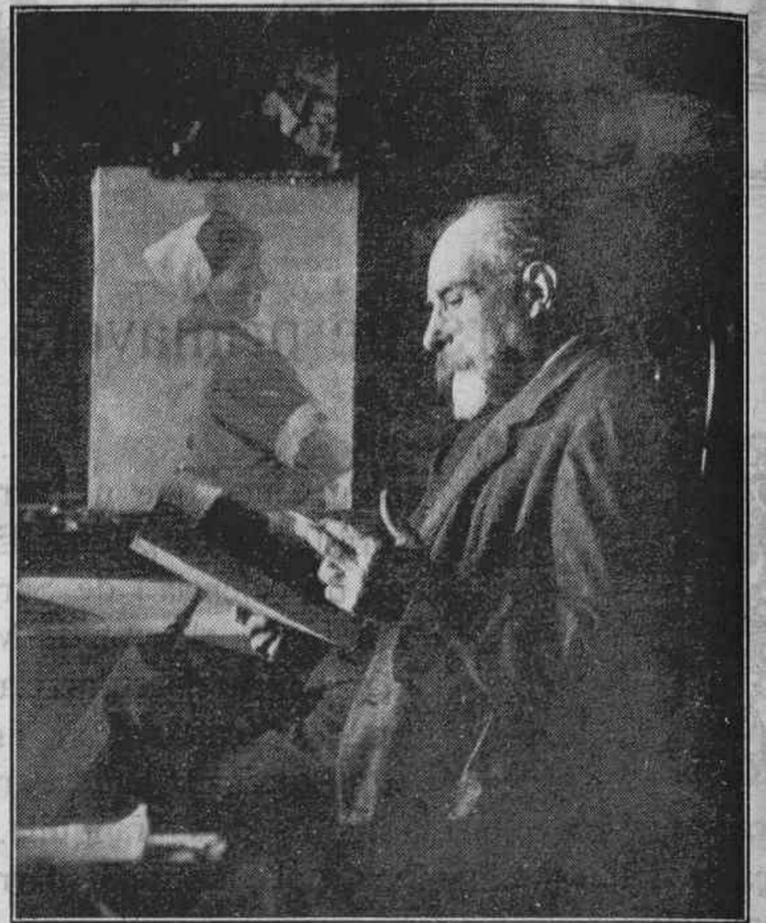
EL GAS I L'ELECTRICITAT

—Ja soc a dalt!

—Ah, sí? .. Espera't que jo també pujo.

Darrer retrat del plorat pintor Modest Urgell

Felix Urgellés, celebrat escenògraf, mort darrerament

diàriament el tramvia una, dugues, tres vegades. Comptin.

El tramvia passa davant la Gran Via.

—Quin carrer més llarg!

—Quatre kilòmetres.

—I aquest?

—La Diagonal. Set kilòmetres.

—Carai!

Arribem al Tibidabo. Astorament. Interjeccions. Admiracions infantils. Finalment, el foraster se rendeix, però encara regateja:

—Admirable, realment admirable, però és que Barcelona està tan ben situada!

—Si, tenim els quatre elements, millor dit, dels quatre ja en tenim tres, aigua, o sigui el mar; terra, o sigui muntanya; aire tebi i blau. Ens manca el foc, un volcà, com a Nàpols, però confiem en que En Rubió, l'enginyer, com ha fet el Tibidabo, farà un volcà ausiliat per la Mancomunitat.

L'excursió a Montjuic renovellà les admiracions. Els hi expliquem com la muntanya leprosa s'ha convertit en un jardí. Ells van mirant les edificacions iniciades.

—I tot és de pedra.

—De pedra i marbre. Es que serà la primera Exposició universal després de la guerra.

—Però es farà?

—Que si es farà? Sota Montjuic se reuniran tots els presidents de les repúbliques sud-americanes i els quefes d'Estat d'Europa que puguin venir. Serà com una segona

conferència de la pau, però més gran i sense mapes. I tot això passarà a Catalunya, i En Cambó donarà al món la benvinguda.

Els hi mostrem la Sagrada Família, confiant-los-hi que s'aixeca amb almoines de deu cèntims. L'hospital de Sant Pau, el primer hospital del món, i model per a els futurs nosocomis de Catalunya. Quan tindrem l'autonomia, tots els hospitals seran com aquest. Passem al teatre Principal que és el principal del món. Quan diuen d'anar als toros, els hi preguntem que a quina plaça.

—Com a quina plaça?

—Sí, perquè en tenim tres.

Arribada la nit, els passegem pel Paral·lel. Vint teatres i trenta cafès concerts... Passen dones, que les fem arribar de París, dones amb un encís de pel·lícula, dones conturbadores, i tan nombroses, que en el carrer de la Unió solament, n'hi han tantes com a Madrid i a València.

—Això és babilònic.

—Sí—responem displicents—Babilònia devia ésser una cosa així.

Quan els despedim, estem certs que s'emporten el sentiment d'una Barcelona gegantina i bella, però també que es van dient, com el foraster de l'anècdota:

—La gàbia és bonica, però l'ocell per f...

PARADOX

Aquest número ha passat per la censura

MUNICIPALESCA

La desgràcia mai va sola

Per segona vegada en un espai de temps relativament curt, s'ha preocupat el senyor Alcalde del preu exagerat a que se venen els ous, encarits en la època que atavessem, mercès a l'ànsia desmesurada de guany que sembla dominar a bona part dels comerciants que trafi-

quen en aquest article. La sed inestroncable de rendiment, fa l'ou inaccessible per a la majoria del públic, que no s'explica els tipus fantàstics a que l'obliguen a pagar-lo.

Després de apuntar de dret contra les càmares frigorífiques, causa primera i principal del encariment dels ous, ha senyalat el senyor Morales Pareja una taxa, contra la qual, com es costum, s'ha alçat la veu d'alguns venedors. La dels que estimen atentatori als seus interessos el fet de que's barregi l'autoritat amb els seus afers, obligant-los a despatxar a preus de desacord amb els seus calculs, una mercancia que dipositada a la càmara i sense més mal de

RAMBLA FLORIDA

—Miri, Pepito, roses de tot l'any.

—Prefereixo les de les seves galtones, que són de tota la vida.

cap que l'esperar que passin els dies, poden vendre de aquí a uns mesos, al preu que els dongui la gana. A això, cabalment, s'oposa el senyor Morales Pareja, que després de justipreciar el cost dels ous, ha establert per a els mateixos, dugues categories.

Amic de fer bé les coses, ha dit el senyor Alcalde per a medi de la Prempsa, lo que cal fer al comprador per a cerciorar-se de la qualitat dels ous. Això, com a primera providència. Després, i tocant al volum, ha determinat la grossaria del ou, que ha deixat en quarante milimetres, pel cap baix. Aquesta dimensió, per a els de classe inferior. A una categoria més enlairada, correspondran, naturalment, els que rebassin el volum assenyalat.

Fins aquí res hi ha que objectar. Però se dona el cas de que En Rueda, el funcionari encarregat a l'Ajuntament del servei de Prempsa, se feu un embolic amb el capítol

de les mides. Així a l'hora de transmetre a l'opinió les disposicions alcaldesques, confongué llastimosament els ous de gallina, amb els de colom. Els quaranta milimetres dats per l'alcalde, quedaren, al passar pels dominis d'En Rueda, reduïts a 27.

El dato—no hi ha que dir-ho—hagué d'ésser rectificat. Però, i com sigui que en tot hi ha qui guanya, s'ha cuidat un diari dels de primera categoria, de donar a l'assumpte dels ous el cop de gràcia.

Ha dit el colega de referència:

Al publicar los nuevos precios fijados por la Alcaldia para la venta de huevos, se consignó, por error involuntario que el diámetro de los que se consideran de segunda clase seria el de 27 centímetros, cuando debe ser de 40.

De primer antuvi, amidà En Rueda, els ous de colom. El gasetiller, que podia haver estilitzat com a base del seu escrit l'ou d'avestrús, ha anat més lluny que tot això.

I ha pres per a mostra els de regidor, que són fins a l'hora present, i com sap tothom, els més voluminosos que se coneixen.

JUST

Recepta per a cassar ànecs

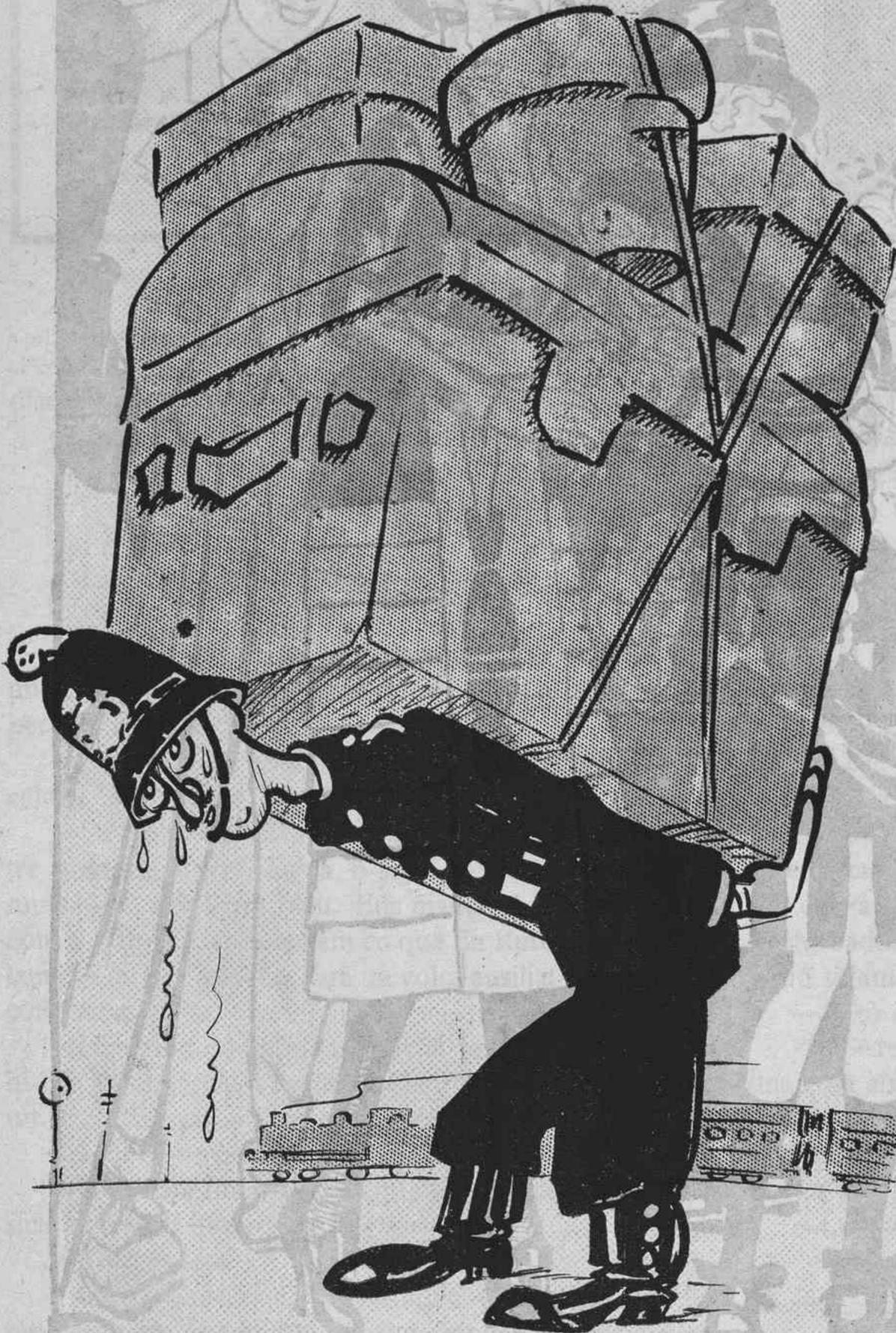
S'agafa un cordill llarc i que tingui força. En un dels caps s'hi lliga una bola de plom que's cobreix amb una pasta arreglada de totes aquelles coses que mes agraden als ànecs. Fet això, cal llevar-se a bona hora i anar se'n als aigua molls.

Al primer ànec que's presenta se li tira la bola de plom embescat. La bèstia se la empassa, no té dubte, són molt golafres. Si no se la empassava, torna a tirar-se-li. A la segona no falla. Quan ja la té dintre, joc guanyat, lligues el cordill en una soca i t'en vas a dormir o a esmorzar. La cacera és feta.

Els animalets d'aquesta mena lo que no poden pair-ho ho fan sencer. En això es basa aquest sistema.

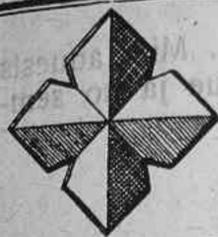
Tan bell punt l'ànec s'haurà empassat la bola tots els altres hi correran. Poca estona després, el primer farà sencera i rodona la que se li ha tirat, i com que no's tracta d'animals escrupolosos, vindrà un segon que's menjarà lo que'l primer acaba de fer.

Aquestes bestioles paieixen molt depressa, de manera que no tindria res de particular que en un matí se mengessin la bola de vintiquatre a vinticinque ànecs. Quan hom ha ben esmorzat i ha dormit, dona estirada al cordill i com aquest ha passat de la boca al cul de tots, allò és un rosari, un enfilall d'ànecs. Poden agafar-se vius i tot. Es provat.

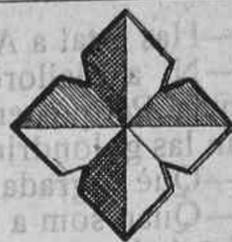

FEINA PESADA

—Si esto no es sudar los mil gramos, que venga Dios y lo vea.

De la faràndula: EN PEPET SANTPERE

MB motiu de anunciar-se per a avui, al «Teatro Nuevo», el benefici del popular Santpere, que celebrarem fós un acon-teixement — i ho serà, perquè En Pepet és home de grans simpaties entre el públic barceloní — volguérem felicitar-lo personalment, i a aqueix objecte ens presentem l'altre diumenge al seu domicili del carrer de Tamarit, que és una via famosa per les parades del *encantadors* tant com per ésser aixopluc de grans artistes perteneixents a la Talia Catalana; alli viuen en Borrás, En Goula, etc., etc. Era aprop de mig dia. L'homenatjat encara era al llit. Ens rep la seva senyora, qui en aquells moments se dedicava a la importantíssima tasca de donar de mamà a un Santpere menut, menut, i ros com son pare. Amb aquella afabilitat i aquell somris que li són peculiars, la mestressa ens introdueix, de pet, al dormitori del nostre gran artista. Pre-ment-nos més franquesa, encara, de la que'ns donen, obrim nosaltres mateixos els finestrons i despertem al dormilega, qui per primer bon dia fa un badall dels estiraganyosos, i allarga'ls braços fora dels llençols imitant a la *Tórtola* amb un gest d'aquells que tantes vegades li han valgut «éxits de risa» damunt de les taules.

—Au, home, lleva't, que són les dotze. ¿Què carai hi fas tant tart al llit?

—Oh, jo sí que quasi sempre hi soc; sinó que tant aviat soc damunt del meu com damunt dels llits de *guardarropia*. Ara mateix no sé ben bé si encara estic fent comèdia.

—Estas a punt de deixar-te interviuar?

—Sèu i pregunta.

—On va iniciar-se la teva vocació de comediant?...

—A Barcelona, i desde molt jovenet. Aquí on me veus en calçotets i samarreta, un servidor procedeix de un teatre de aficionats que hi hi havia en un Centre catòlic del carrer de Girona. Allí vaig fer el meu aprenentatge artístic... i fent papers de dama quan convenia, perquè ja es sapigut que en els centres catòlics està prohibit llogar senyores.

—I en quin escenari formal vares debutar?

—En el «Teatre de les Arts», allà pel novembre del 903, amb *El barber de Sevilla*. Per cert que en el moment de entrar jo en escena, es va desmaiar un senyor de les butaques. No crec que'l fés caure de clatell jo amb la meva presència... Si s'hagués tractat de una senyora... Però, vaja, casualitat o nó, el fet es aquest. I també és cert que aquella mateixa nit el primer mutis que vaig fer, ja me'l varen aplaudir.

—Potser t'aplaudien perquè te'n anaves?...

—No, no,... perquè ho vaig fer bé. Me'n vaig enterar des-

En Pepet Santpere, al natural

prés pels diaris; però no hi havia necessitat, perquè jo mateix ja ho sé quan ho faig bé.

—Digues que en aquells temps te dedicaves a un gènere totalment distint del d'ara.

—Totes les tecles de l'art escènic he fet jo: drama transcendent, tragèdia grega, opereta, comèdia, gènere xic... demana!... Un repertori vastíssim.

—No fores tu l'ànima d'algunes temporades del teatre líric català, de fausta memòria?...

—Justa!... Veus, m'agradaria tornar-hi an aquells temps... I segurament hi tornarem ben aviat, encara que sigui fent teatre mixte: català i castellà.

—Escolta... M'han dit que cobres molts drets d'autor...?

—Jo't diré, soc arreglador de algunes comèdies... però això de cobrar-les totes... no ho creguis. Són malesvolenses de certa gent. Ademés, ja sabeu la meua especialitat; jo a vegades no soc l'autor d'una obra... però la deixo com nova. I d'això no'n cobro res.

—No; lo que pots dir és que gracies a la teua interpretació, fas passar per bones, obres que caurien al fosso.

—Això a mi no m'està bé el dir-ho.

—No ho diguis; però diga'm una altra cosa: ¿Com i a quines hores estudies els papers?

—Mai i de cap manera. No hi crec amb els estudiosos. Si tots els comedians fossin com jo, els autors no tindrien de donar-nos

sinó les entrades i sortides i explicar-nos l'argument. Lo demás ja aniria pel compte nostre. Estic dues hores estudiant una *octava real* i no me'n recordo; en canvi no'm descuido mai del moviment escènic, per difícil que sigui.

—Políticament, en quin partit milites?

—En tots. Al menos tots els meus amics polítics se'creuen que soc del seu, i per això no m'hi barallo mai.

—Així digues que ets un farsant!...

—Oh, i és clar que ho sóc!... I m'hi guanyo la vida!...

—Quins tipus prefereixes interpretar?

—Tots m'agraden, però amb preferència els còmics.

—Ets amic de fer ressons?

—No'n faig mai. Tot lo més: xacolata amb llonguet i un aixarop. Res de menjars picants, ni licors, jo. Vui fer anys.

—Quins diaris llegeixes?

—Tots.

—Encara no us heu sindicat els comedians?

—Ni ens sindicarem mai.

Santpere o Sant Josep?

Pare de família i boycotejador dels barbers

- Has estat a Amèrica?
 —Ni a Mallorca. I quan vaig a la Barceloneta agafo el tramvia. Perquè, encara que En Becquer va dir allò de «volverán las golondrinas», no me'n fio.
 —Què t'agrada més, la carn o el peix?
 —Quan som a la Quaresma, la carn; i, si pot ésser, que vagi més barata que ara.
 —Perquè fas vodevill?
 —Per a seguir el gust del públic.
 —Quins autors vodevillistes francesos, són per a tu, els millors?
 —En Keroul, En Barré, l'Hennequin, En Veber, En Feydeau i En Gavault.
 —Va de baixa això del vodevill?
 —Per ara no; però hi anirà aviat. Morirà per excés de abarraganament, en el qual «todos pusimos nuestras manos».
 —Què me'n dius de la crítica teatral de Barcelona?
 —Que el crític de debò encara ha de neixer.
 —En quines obres has aconseguit els més grans èxits?
 —En *El barber de Sevilla*, *La Santa Espina*, i *L'agricultor de Xicago*.
 —Amb quines primeres dames t'has entès millor damunt l'escena?
 —Amb la Emilia Baró i amb la Xirgu.
 —Com vos va la temporada del «Nuevo»?
 —Brillant; molt esplèndida.
 —T'afaites sol o vas a cal barber?
 —Ara, d'ensà que han apujat el serveis, m'afaito amb mà-

quina. I si no la tingués em deixaria la barba. Mira aquests dies de la vaga em va creixe... em va creixe que ja no semblava jo... Mira que estava guapo...

- Quin és el teu ideal per al pervindre?
 —Tenir un teatre meu.
 —Com la Jordi?
 —Com qui sigui. Un teatre meu per a fer-hi lo que'm vingués pel cap i quan volgués.
 —Ets propietari?
 —No encara. Faig d'impressor, a ratos, i ve't-ho aquí... i bona nit i bona hora...
 —Podries relatar-me alguna anècdota curiosa de la teva vida d'artista?
 —Posa-hi que una vegada, en un poblet de la província de Lleida vareig fer comèdia en una església vella. L'altar major fou convertit en escenari. Els altars laterals eren els *palcos*, al chor hi havia el públic de la «general»... i nosaltres els actors ens vestíem... al cementiri.
 —Vaja, adeu... Adeu, eminència!
 —Prou!... Retira aquest *epíteto*. Que no ho saps que el món de la faràndula està fet de una manera que no més poden arribar a eminents els que fan plorar?
 —Deixa'ls dir!... En Novelli era més eminent quan feia riure que quan feia plorar. I el gran Fontova també!...
 Així en despedirem d'aqueix gran actor còmic català — gran per la talla i pels mèrits — que's diu Josep Santpere i que avui, aquesta nit precisament, fa el seu benefici al Paral·lelo.

GLOSSARI

EL PREU DEL PAPER

Un dels diaris «de cada dia» més formals d'Europa, el *The Times*, de Londres, diu que torna a estar en condicions de competir amb qualsevol altra publicació mundial perquè—paraules textuales del rotatiu anglès—«a Anglaterra el paper ha tornat a valer el preu que tenia abans de la guerra».

Sinó que ho diu el *The Times*, que és com si diguessim el «yayo» de la premsa diària—i els vells sempre ens deuen mereixer crèdit i respecte, creuríem que som víctimes de una alucinació, que's tracta de un malentès, o, parlant clar, que a Londres se'ns passen.

De mode i manera que, a Anglaterra, país bel·ligerant que ha sofert totes les contingències de la guerra, el paper destinat als diaris ha baixat al preu de abans?... Sortosos mortals, els súbdits del rei Jordi!.. Com és, doncs, que a Espanya, terra paradisiàca i país neutral per excel·lència, el paper val encara avui tres vegades més de lo que costava en 1914?... Per altra part, com se comprèn que la baixa actual del paper en general, no pugui estar relacionada amb la baratura que d'uns mesos ençà han sofert els fletes?... Podria fer-nos-en dos quartos de tot això el ministre del ram?...

I no's tracta ja sols de nacions bel·ligerants; a Suècia mateix, país també neutral, com el nostre, el paper destinat a les rotatives es cotitza actualment a un preu infinitament més baix que el que disfrutem a Espanya. Com

s'ho expliquen això altre els nostres flamants abasteïdors?... No seria molt més decent i molt més senzill—ara que ja és hora!—posar el paper, que en tot país culte constitueix article de primera necessitat, en condicions regulars, enlloc de donar ajudes monetàries a la premsa, indemnització vergonyosa que's presia a abusos intolerables, que serà un procediment tant expeditiu com vulguin, però que rebaixa la dignitat periodística i que, a la pràctica, resulta un batibull, un dels molts cent-peus que amb motiu del conflicte europeu s'han inventat els nostres governants?...

Que el paper podria vendre's ja, a Espanya, baratíssim, ho saben ells com no ho ignoren els fabricants, que fa un any pagaven el retall—paper inútil—a ral el quilo i avui el paguen a cinc cèntims. On és la proporció de preu, en la baixa del paper que ens ofereixen les fàbriques avui?...

Un popular diari madrileny aboga per l'unió de tots els periòdics espanyols per a fer «frente» a aqueixa situació escandalosa.

Efectivament, trobem que ja és hora, no de demanar, sinó de exigir al Govern una immediata solució a aqueixa intolerable crisi paperaire que sosté la vida editorial en perpètua agonia.

No és pasta de la caixa d'Hisenda, lo que necessita la premsa, sinó pasta de paper bona i barata. Amunt i crits diariats!...—XARAU

Aquest número de L'ESQUELLA ha estat censurat per l'autoritat militar

PUJAROL

PEL MAIG...

—Sí, cosineta, sí... El vestit ho és de la primera comunió, però les pantorrilles, no.

ROMEA

Amb un plè a vessar, a pesar de la nit de trons i llamps que feia, se celebrà dimarts el benefici del primer actor En Lluís Mir.

Val a dir que el programa era ben triat: *Perdiu per garsa*, d'En Llanas; *L'amor vigila*, l'èxit d'En Poal; una estrena de l'Urrecha; *Estevet, sabater* i el famós sainet d'En Vilanova *Qui compra maduixes*.

Estevet, sabater és un apropòsit escrit expressament per al beneficiat; un quasi monòleg molt xistós, en el qual el distingit literat ens descriu brillantment un tipu popular, un ataconador d'escaleta. El gran Mir l'interpretà amb molta naturalitat, abocant-hi tot el saler, com acostuma en obretes d'aqueix gènere. Per altra part, l'apropòsit no té altra pretensió que distreure dotze minuts a la «distingida concurrència». Aquesta es mostrà satisfeta aplaudint repetidament i celebrant amb rialles els acudits de que està empedrat l'humorístic parlament.

Acabà la funció amb *Qui compra maduixes*, esplèndid quadro de costums barcelonines que amb els anys no ha perdut gens de la gràcia del seu origen. El beneficiat i els altres hi posaren el coll.

EL MES DE MARIA

«Con flores a porfia!»...

En Mir fou ovacionat durant tota la nit i obsequiat amb rics presents per les seves amistats que són moltes i bones. Per a avui s'anuncia l'estrena de *El Claustre* amb el benefici del primer actor i director Enric Giménez.

ESPAÑOL

Una noveleta d'En Zola convertida en vodevill; això és aquesta obra que s'està representant amb el títol de *La novia no vol capons*. S'ha de confessar que hi ha pasta per als tres actes, però al mateix temps no podem deixar de dir que ni la construcció escènica, ni el diàleg tenen prou resistència per a comparar-se amb obres de la mena que agraden al públic d'aquella casa; l'acció és poc embolicada i el diàleg és massa pedregós. Sort que els actors Tormo, Pedrola i Torrents hi fan coses i diuen... diuen més de lo que està escrit al llibre.

I mentre esperem l'obra que peti,... bona nit!

NOVEDADES

L'estrena de *La Emboscada* fou un èxit gran. El seu autor el celebrat literat belga Kistemaekers demostra ésser un veritable mestre en el difícil art de construir escenes interessants i captivadores.

Encara que en *La Emboscada* hi han alguns tocs que invadeixen el terreny melodramàtic, en conjunt l'obra va de primera i, naturalment, el públic aplaudeix amb entusiasme, especialment al final dels actes segon i tercer, que són, indiscutiblement, els millors de la famosa obra que donarà molts diners a l'empresa i molts èxits a En Morano, que hi està de primera. La Villegas feu els possibles per a contribuir a l'èxit.

Els demés... regulars.

POLIORAMA

Un tal Domínguez ha fet un nou arranjament de la famosa novela anglesa *Sullivan* i ha estat tan poc afortunat que més hauria valgut que hagués deixat el treball per a un altre adaptador de més traça, puix l'argument de l'obra es presta a construir escenes deliciosíssimes i per demés interessants, i tal com ho ha fet el *Domínguez de marras* sembla talment, per lo insípida i ignocenta, una d'aquestes obres que representen els *Escolapis* els dies de Carnestoltes.

En Vilches feu esforços per a salvar l'obra i la López Heredia, molt justa, molt discreta, molt... tot lo que vostès vulguin de bo, que és una actriu molt apreciable i molt formosa, i cada dia ens agrada més.

El reste de la companyia... per a anar tirant.

GOYA

Segueix creixent l'èxit d'*Esclavitud* i, no cal dir, de la interpretació colossal que En Borrás hi dona.

Ademés, la presentació de l'autor senyor Pinillos, que ha arribat expressament de Madrid per a deixar-se veure la fessomia resultarà un *truco* per a fer més «peles».

Dimarts a la nit, amb motiu d'una festa de bellesa donada a Badalona, don Enric anà a la veïna ciutat a representar aquesta ja famosa producció. Inutil dir que els seus paisans s'entusiasmaren de valent.

A la barberia.

El parroquià, després d'estar ensabonat i mentres el barber prepara la navaja.

— Escolteu, mestre... que és la mateixa d'ahir aquesta navaja?

— Sí, senyor...

— Doncs, abans, per mica que pogueu, doneu-me cloroformo.

ELS DEPORTS

Aquesta ditxosa vaga de telegrafistes ha portat terribles angúnies en els esperits futbolístics; haver-se d'estar tres dies sense cap notícia respecte el resultat de Donòstia, s'ha de convenir que fou quelcom greu. Molts, fins perderen l'apetit i les ganes de treballar, més quan a la fi se sapigué la fausta nova, el resultat tan soperb pels catalans, l'entusiasta acollida que els reservà la ciutat xamosa, desaparegueren totes les preocupacions i les dificultats gastrinals, retornaren les bones cares i les energies; renaixqué la plena confiança en el triomf del Club.

En canvi el primer partit amb els sevillans, que es creia fàcil, ha resultat fluixet pels nostres, com una victòria tot just per sortir del pas; lo que haurà passat no ho sabem encara; altra volta en les cares barcelonines ha rebrotat la grogor i la indignació contra els vaguistes; nosaltres sense voler desmerèixer l'equip andaluç (que no coneixem) estem convençuts que no haurà passat res d'anormal en el segon partit.

Aquí a Barcelona, per a distreure'ns, com per a posar un calmant al neguit que ens dona la manca de noves, ens entretenen per tres voltes seguides amb un sempre «interessant» partit Espanya-Espanyol. Es ridícol aquest afany de repetir constantment partits amistosos entre els mateixos equips; per a fer-se unes quantes pessetes de taquilla, no hi

NOUS SIMBOLS

Què en treiem que les àligues se morin, si resta encara en peu el regnat dels mussols?

En canvi el primer partit amb els sevillans, que es creia
 fàcil, ha resultat guanyat pels nostres, com una victòria tot just
 per sortir del pas; lo que ha passat no ho sabem encara;
 alia volta en les cares d'alguns dels nostres hi trobem la
 la indignació contra els sevillans, i nosaltres sense voler les
 merces, l'equip andalús (o condeixem) estem con-
 vencent que no hauria pas de ser tan normal en el segon
 partit.

Alguns barcelonins, per a ser precisos, com per a posar un
 calmant al nequit que ens ha manca de noves, ens
 entretenem per tres voltes amb un sempre «interès»
 sant partit Espanya-Espanya, i d'alguns d'aquests alany de
 repetir constantment partit i partit, i els mateixos
 equips; per una banda, i per l'altra, no hi

ha dret a fadigar tant al públic. Val a dir que aquest ja se
 cerca l'entreteniment per si sol.

Diumenge darrer no passà res, perquè així devia estar
 escrit; però malhaurat àrbitre si el toca aquell roc formida-
 ble amb que algun aficionat al «pim-pam-pum» l'obsequia.

En veritat que el senyor, encara que ple de voluntat ho
 feu bastant malament; si pensa continuar l'ofici, un ciri a la
 Bonanova no hi estaria de més.

El partit tingué certs moments de bastant interès; però
 quan se veu a l'equip espanyista actual, un se pregunta
 quines aspiracions tan modestes pot abrigar l'ex-campió
 per la campanya vinenta, si no hi introdueix elements nous.

Al «Natació Barcelona» han començat el primer concurs
 de l'atleta complet que es fa en el nostre país; és d'alabar
 l'obra persistent dels elements d'aquest Club eminentment
 deportiu; és a l'ensem una lliçó que hauria hagut d'apro-
 fitar la nostra flamant Federació Atlètica, ja que dit sigui de
 pas, ni tan sols se dignà fer acte de presència en aquestes
 primeres proves. Seria per enveja, tal volta?

STOP

Xarrameca de saló.

Una senyora molt maca està conversant amb un jove
 alumne del Conservatori.

—Vostè és un gran tenor, segons diuen!...

—Oh, gracies, senyora.

—Molt bé; molt bé!... I a quin gènere es dedica?

—Al gènere femení.

RECOLLINT EL PREMI

—Tingui... està content?

—Més me l'estimaria en subsistències, però .. vaja!...

L'HOME FELIÇ

—Arri, arri, tatamet,
Anirem a Sant Benet;
per dinà,... per sopà...
de patates ja n'hi ha!

ESQUELLOTS

Ous en heu enterat?

El Comitè mixte de Abasteixements, d'acord amb l'Alcaldia, ha disposat que d'ara endavant hi hagin ous de tres menes:

De primera classe.

De segona classe.

I de tercera classe.

La diferència consisteix en el tamany; de manera que en la nova selecció no's parla per a res de *ous frescos de pagès* ni *ous podrits de càmara*, com si això fos lo de menys.

Serà qüestió de dir als senyors del Comitè:

—No'm fums, Beco, que els vui ferrats.

La Comissió especial de l'Ajuntament se preocupa ara de arreglar els trajos de la guàrdia municipal.

A tal efecte se diu que el sastre municipal ha fet un important *pedido* de astrakan.

A En Muñoz Seca?

Vintidues obres escèniques inèdites s'han presentat al Concurs teatral organitzat per l'«Escola d'Art Dramàtic».

Si fos veritat aquell aforisme que diu que «cada fill de vei porta el seu dramet dessota el braç», s'hauria de confessar que vintidues obres presentades a un Concurs en que pot pendre-hi part tothom, són ben poques tant mateix.

Molt possible, serà que, així i tot, el certàmen resti desert.

I aleshores se demostrarà que vintidues comèdies no són poques, sinó masses.

De vint cèntims per metre cúbic, apujaran ara el gas les diferents Companyies que el suministren a Barcelona.

Però... podem estar tranquils: diu que la Junta de Subsistències se'n ocuparà.

I això sempre és una satisfacció. Ara la Junta ho arreglarà tot. Ho arreglarà aconsellant-nos que si ens volem suïcidar no ho fem per mitjà del gas... perquè a 55 cèntims el metre resultaria una mort molt cara.

Ens havem enterat, així superficialment, d'aquest afer de safareig iniciat amb motiu de l'indefinit aplaçament de la publicació del *Diari de Catalunya*.

El senyor Banús, amb el dret que dona la cessió d'unes quantes pessetes, insisteix en que es tracta de roba bruta, i parla de posar drapets al sol i d'enviar gent als tribunals.

Els altres repliquen i es defensen dient que no hi ha engany mentre no's demostrï que el tal diari «no sortirà...» un dia o altre.

I amb això tenen tota la raó.

Com la tenen els altres al creure que si esperen sortir quan s'aixequi l'estat de guerra... el *Diari de Catalunya* no sortirà mai.

Quina gràcia!

L'Arrendatària va tenir el bon acert de no augmentar el preu dels tabacs que fumen els obrers; però ha tingut la mala pata de suprimir o suspendre de fet aquestes calitats econòmiques. Lo qual vé a resultar el mateix.

Els caliquenyos no s'han apujat, però entreu a un estanc:
—Tenen caliquenyos?...

A LA PORTA DEL «GOYA»

—Entrem-hi?

—Sí, entrem-hi, que encara no ho conec això.

—No, senyor.

—De set i mig?

—Tampoc.

I el fumador empedernit té de recórrer als pursos de vint cèntims per amunt.

Que és, precisament, lo que l'Arrendatària tractava de demostrar.

Un amic ens ha fet observar que aquests dies s'han celebrat molts casaments a Barcelona.

Naturalment, tots els que s'havien de celebrar aquells dies de la vaga, s'aplaçaren i ara hi ha empentes per a fer-se tirar l'*epistola*.

Ademés, pensem, senyors, que ens trobem en plena primavera.

I ja ho diu la cançó:

«La Primavera,
la sangre altera...».

Fins els versos tatxen ara a la Censura.

A un poeta que escriu aixerrides *Cròniques festives* en un rotatiu de la localitat sempre li tatxen els censors les seves llangonics en vers.

No deixa d'ésser una satisfacció.

Per a ell, perquè és cosa que sempre vesteix i dona importància.

Pels llegidors, perquè s'estalvien una diària indigestió de ripis.

A Madrid s'ha celebrat un gran Congrés de Metges.

Tant és que risquin com que rasquin. El malalt de Madrid no millorarà.

Una colla de ciutadans de Barcelona han sol·licitat a les Autoritats que's torni a permetre la venda de carn de cavall. Realment seria una millora.

Sí, sí, que venguin carn de cavall.

Ça com llà, ja ens venien carn de burro a preu vedella...

Coses que venen rodades.

En alguns tramvies han aparegut uns lletrerets prohibitius contra la blasfèmia.

Després de l'èxit que els *Tartarins*, caçadors de gorres, varen tenir pels nostres carrers, l'esmentada reforma urbana era quasi una necessitat.

Conseqüències de l'entronització del *Senyor Esteve*, home de migevals tradicions i ànima de la «Defensa Social».

Notes de Casa:

De l'«Ateneu Enciclopèdic Popular» havem rebut una atenta invitació per a l'Audició Pública de Cançons Populares Catalanes que tindrà lloc la vetlla del dia 8, a càrrec de distingits solistes, després d'un parlament sobre el mateix tema, de don Rossend Serra i Pagès.

S'agraeix la finesa.

El metge d'una societat de Segurs sobre la vida pregunta al nou client:

—Sabria dir-me si el pare de vostè va morir de mor natural?

—Home, natural, natural, no senyor. Va morir després d'una consulta de tres metges.

COLECCIÓN DIAMANTE

VAN PUBLICADOS 123 TOMOS

TOMOS PUBLICADOS

- 1 R. de Campoamor. Doloras, 1.ª serie.
2. — Doloras, 2.ª serie.
3. — Humoradas y cantares.
4. — Pequeños poemas, 1.ª serie
5. — Pequeños poemas, 2.ª serie
6. — Pequeños poemas, 3.ª serie
7. — Colón, poema.
8. — Drama Universal, poema, primer tomo.
9. — Drama Universal, poema, segundotomo.
10. — El Licenciado Torralba.
11. — Poesías y Fábulas, 1.ª serie
12. — Poesías y Fábulas, 2.ª serie
13. E. Pérez Escribá. Fortuna.
14. A. Lasso de la Vega. Rayos de luz
15. F. Urreola. Siguiendo al muerto
16. A. Pérez Níeva. Los humildes.
17. S. Rueda. El gusano de luz.
18. S. Delgado. Lluvia menuda.
19. O. Frontaura. Gente de Madrid.
20. Miguel Melgosa. Un viaje a los infernos.
21. A. Sánchez Pérez. Botones de muestra.
22. J. M. Matheu. ¡Rataplán!
23. T. Guerrero. Gritos del alma.
24. Tomás Luceño. Romances y otros excesos.
25. L. Ruiz Contreras. Palabras y plumas.
26. R. Sepúlveda. Sol y Sombra.
27. J. López Silva. Migajas.
28. F. Pí y Margall. Trabajos sueltos
29. E. P. Bazán. Arco iris, cuentos.
30. E. Rodríguez Solís. La mujer, el hombre y el amor.
31. M. Matos (Orzuelo). ¡Aleluyas finas!
32. E. Pardo Bazán. Por la España pintoresca (viajes).
33. } A. Flores. Doce españoles de
34. } brocha gorda.
35. José Estremera. Fábulas.
36. E. Pardo Bazán. Novelas cortas.
37. E. Fernández Vaamonde. Cuentos amorosos.
38. E. Pardo Bazán. Hombres y mujeres de antaño.
39. J. de Burgos. Cuentos, cantares y chascarrillos.
40. E. Pardo Bazán. Vida contemporánea.
41. } Jacinto Laballa. Novelas ínti-
42. } mas.
43. Fr.ª Sarasate de Mena. Cuentos vascos.
44. F. Pí y Margall. Diálogos y artículos.
45. Charles de Bernard. La caza de los amantes.
46. Eugenio Sue. La Condesa de Lagarde.
47. R. Altamira. Novelitas y cuentos.
48. J. López Valdemoro (El Conde de las Navas). La niña Araceli.
49. R. Soriano. Por esos mundos...
50. L. Taboada. Perfiles cómicos.
51. B. Pérez Galdós. La casa de Shakespeare.
52. J. Ortega Munilla. Fina.
53. F. Salazar. Algo de todo.
54. Mariano de Gavia. Cuentos en guerrilla.
55. Felipe Pérez y González. Peccata minuta.
56. Francisco Alcántara. Córdoba.
57. Joaquín Dicenta. Cosas mías.
58. López Silva. De rompe y rasga.
59. Antonio Zozaya. Instantáneas.
60. J. Zahonero. Cuentecillos al aire
61. L. Taboada. Colección de tipos.
62. Beaumarchais. El Barbero de Sevilla.
63. Angel R. Ohaves. Cuentos de varias épocas.
64. Alfonso Karr. Buscar tres pies al gato.
65. Francisco Pí y Arsuaga. El Cid Campeador.
66. Vital Aza. Pamplinas.
67. A. Peña y Goñi. Río revuelto.
68. E. Gómez Carrillo. Tristes idilios
69. Nicolás Estévez. Calandracas.
70. V. Blasco Ibáñez. A la sombra de la higuera.
71. A. Dumas, hijo. La Dama de las Camelias.
72. J. M. Bartrina. Versos y prosa.
73. F. Barado. En la brecha.
74. Luis Taboada. Notas alegres.
75. Xavier de Montepín. La señorita Tormenta.
76. A. Zozaya. De carne y hueso.
77. X. de Montepín. Muerto de amor
78. Conde León Tolstol. Venid a mí...
79. A. Calderón. A punta de pluma.
80. Enrique Murger. Elena.
81. Luis Taboada. Siga la broma.
82. L. G. de Giner. La Samaritana.
83. Cyrano de Bergerac. Viaje a la luna.
84. E. Antonio Flores. ¡Huérfana!
85. Ivan Tourguenoff. Hamlet y Don Quijote.
86. A. Pestana (Oafel). Cuentos.
87. Angel Guerra. Al sol.
88. T. Dostolewsky. Alma infantil.
89. E. de Amicis. Aire y Luz.
90. L. Garola de Giner. Valentina.
91. E. de Amicis. Manchas de color.
92. Voltaire. Zadig y Micromegas.
93. M. Ugarte. Mujeres de París.
94. Obras menores de Cervantes.
95. Obras menores de Cervantes.
96. J. Pérez Zúñiga. Chapucerías.
97. Voltaire. Cándido.
98. Goethe. Las amarguras del joven Werther.
99. J. Benavente. Teatro rápido.
100. Novelas picarescas. Lazarillo de Tormes y Rinconete y Cortadillo.
101. J. León Pagano. La balada de los sueños.
102. A. Guerra. Polvo del camino.
103. Camilo Castello Branco. María Moisés.
104. Graça Deledda. Cuentos de la Cerdeña.
105. Antología taurina.
106. Manuel Carretero. La espuma de Venus.
107. Federico Rahola. Los ingleses vistos por un latino.
108. Eça de Queiroz. La nodriza.
109. A. de Chamisso. Pedro Schlemihl ó el hombre que ha perdido su sombra.
110. M. Sarmento. Así.
111. Felipe Trigo. A todo honor.
112. Manuel Ugarte. Los estudiantes de París.
113. Fray Luis de León. La perfecta casada.
114. Jorge Manrique. Poesías.
115. El Abate Prévost. Manón Lescaut.
116. J. Givanel Mas. Prosa epistolar
117. J. Givanel Mas. Devocionario poético.
118. Miguel A. Ródenas. De las majadas al Otero.
119. E. Marquina. Juglarías.
120. Gabriel Miró. Los amigos, los amantes y la muerte.
121. S. Rusñol. Hojas de la vida.
122. F. de Lamartine. Rafael.

ACABA DE PUBLICARSE el tomo 123 titulado:

El perro de Sir John

Novela de Alfonso Karr

Ptas. 0'60 et tomo

J. LÓPEZ PINILLOS

NOVEDAD

JEORGE LACOMPTE

Esclavitud

Clemenceau

Pesetas 3'50

Un tomo

Pesetas 5

NOTA.—Tothom qui vulgui adquirir qualsevol de dites obres, remetent l'import en lliurances del Gir Postal o bé en segells de franqueig al llibreter Antoni López, Rambla del Mig, 20, Barcelona, la rebra a volta de correu, franca de ports. No responem d'extravíos, si no's remet, además, un ral per a certificat. Als corresponsals se'ls otorguen rebaixes.

D'AQUELLS DIES

—Res de nou?
 —Sí; la dona em va de part.